

Styrets vurdering av arbeidsåret 2023

Et høyt aktivitetsnivå for NOA har preget arbeidsåret 2023.

Så vel styret som medarbeidere, tillitsvalgte og medlemmer har levert innsats som har satt spor etter NOAs naturvernarbeid. Søndre Sandås befester sin viktige rolle som base for NOAs administrasjon, møtevirksomhet og aktiviteter.

Søndre Sandås: 40 års leieavtale godkjent av Oslo bystyre i april 2023

Nær 5 år etter innflytting på Søndre Sandås har vi nå signert avtale som løper frem til juni 2063. NOA har fått det nødvendige fundament for videre oppgradering og utvikling av stedet som vil muliggjøre aktiviteter og møter for større grupper på helårsbasis.

Innledende møter med Byantikvaren er gjennomført og tilsier at møtelåveprosjektet vil la seg realisere. Låven vil få tilbygg med senket mønenivå mot vest og øst. NOAs mål er en kapasitet for 40 - 50 møtedeltakere. Lokalet skal også være tilgjengelig for andre ideelle og markarelaterte organisasjoner.

Detaljerings av byggeprosjekt og finansieringsplan er under utarbeidelse i 1. kvartal 2024. Endelig utforming skal godkjennes av Byantikvaren før søknad til Plan- og bygningsetaten utarbeides.

NOA har hittil ikke lyktes med å etablere et dugnadsmiljø på Søndre Sandås som i bredere omfang engasjerer medlemmene. Målet er å skape et sosialt og trivelig miljø rundt de mange praktiske oppgaver som skal løses. Utbedring av skigard, nye utebord med grove materialer fra Frønsvollen og overbygget vedlager / bålpanneplass på låvens sydside er blant de synlige resultater av dugnader i 2023.

Med leieavtalen på plass og forestående byggearbeider knyttet til møtelåven vil oppgavene bli mange og mer engasjerende. I tillegg skal grøntarealene og skigard rundt eiendommen oppgraderes. Dugnadene starter opp 20. mars, - sjekk NOAs nettsider.

I tillegg til åpen dag arrangementene på Søndre Sandås, hadde vi i høst soppkontroll i regi av Oslo og omland sopp- og nyttevekstforening. Meget stor pågang fra turfolk med fulle soppkurver!

Gjennom flere uker i september / oktober var tunet på Søndre Sandås prydet med vakre naturfoto trykket på klimasikre plater og montert på utvendige vegger. Et flott prosjekt realisert av naturfotografer som NOA stadig samarbeider med.

Nytt tilbud til skoleklasser og barnehager

NOAs tilbud til skoler og barnehager med naturrettet utflukt til Søndre Sandås og nærskogene ved Sognsvann har slått meget godt an! Ukentlig har vi gjennom høsten hatt innrykk av 25 - 50 barn som blir fulgt opp og undervist av NOAs medarbeidere. Lærerne har gitt dette opplegget meget gode tilbakemeldinger.

Uavhengig av Søndre Sandås har NOA fulgt opp månedlige sosiale miljøtreff på Kaffistova hvor vi setter fokus på aktuelle natur- og miljøsaker, men først og fremst legger til rette for å skape en sosial møteplass for likesinnede. Deltakelsen har variert fra 15 – 25 personer.

Skogforvaltning og krav til planbehandling av skogsbilveier

NOA har fortsatt oppfølging av skogforvaltningen i Marka som et sentralt virkefelt. Behovet for denne oppfølging er dessverre ikke redusert! Hugstomfanget er bekymringsfullt høyt og dominert av flatehugster.

Ved inngangen til 2023 hadde NOA påklaget et omfattende skogsbilveiprojekt i Nordre Follo godkjent uten reguleringsbehandling. Ved behandling av NOAs klage i februar 2023 var kommunen instruert av Statsforvalteren i Oslo og Viken om at krav til reguleringsplan ikke kunne stilles, - lovhjemmel manglet. Kommunal- og distriktsdepartementet ble anmodet om å bekrefte Statsforvalteren lovforståelse som baserte seg på at alene landbruksveiforskriften skulle legges til grunn for behandling av skogsbilveier. Svar fra departementet forelå først 19. desember 2023.

Uten avklaring fra departementet måtte vi registrere at hverken kommunen eller Statsforvalteren tok vår klage til følge. Vår rettslige oppfølging med krav om stans i veiarbeidet førte på dette grunnlag ikke frem.

I siste uke før jul fikk vi etter mer enn 11 måneder bekreftet at plan- og bygningslovens krav til reguleringsplanvurdering har full gyldighet ved kommunenes behandling av skogsbilveier.

En usedvanlig kostbar sak for NOA, men den har avdekket og avskåret en feilaktig rettsanvendelse hos Statsforvalteren. NOA har rettet henvendelse til Statsforvalteren for å få avklart hvorledes Statsforvalteren vil følge opp konsekvensene av den feilaktige rettsanvendelse.

Dammyrveien, Losby Bruk

Losby Bruk AS er største skogeier i Lørenskog kommune. I påvente av nødvendige oppdateringer av miljøregistreringene på eiendommen har deres skogsbilveisøknad fra sommeren 2022, blitt stilt i bero etter sterke reaksjoner fra Østmarkas Venner, NOA og andre friluftsansjoner.

En nær 4 km lang vei i til dels meget kupert terreng med store naturverdier tilsier etter vårt syn at kommunen stiller krav om reguleringsbehandling. En regulerings sak vil gjøre det nødvendig med Klima- og miljødepartementets stadfestelse. Enhver reguleringsplan skal være av forenlig med markalovens formål. Dette blir en viktig og forhåpentligvis retningsgivende sak for fremtidig behandling av skogsbilveier.

Tilgang på miljøinformasjon

NOA har i klage til Sivilombudet tatt opp den manglende tilgang på miljøinformasjon som har oppstått etter innføring av ny Markaforskrift.

Vårt krav om enkel tilgang til de elektroniske hogstsøknader som den nye Markaforskrift foreskriver er ikke innfridd. Vi opplever stadig at informasjon ikke er tilgjengelig før vedtak fattes og i flere tilfeller er hogster i gang eller gjennomført før informasjonen når NOA. Saken er fortsatt ikke sluttbehandlet.

Sviktende registrering av miljøverdier i skog

Som omhandlet i beretningen for 2022 er det et alvorlig problem at forvaltningen avviser å forholde seg til andre miljøfunn enn dem som er registrert i NIBIO-basen Kilden.

Forvaltningen kan utøve et faglig forankret skjønn, men er forpliktet til å vurdere fakta som ikke er fanget opp av registreringsmetodikken Miljøregistrering i skog (MiS).

NOA har nå samlet ytterligere materiale som vil danne grunnlag for en klage til Sivilombudet.

Østmarka nasjonalpark vedtatt i statsråd november 2023

Sammen med Østmarkas Venner har NOA vært en av de viktigste pådrivere for nasjonalparken. Vedtakelsen av det mest omfattende forslag til nasjonalpark var en stor seier! En unik mulighet til vern av et større barskogområde i et befolkningsnært område av stor betydning for friluftsliv, naturopplevelse og rekreasjon.

Gyrihaugveien ble godkjent og bygget som nødvendig forsvarstiltak

NOA, med støtte fra Oslo og Omland Friluftsråd, fikk redusert anleggets omfang, men kunne ikke stoppe prosjektet. Da veien var ferdig bygget sommeren 2023 med omfattende naturødeleggelse som konsekvens meddelte Forsvarsbygg at Gyrihaugen likevel ikke kunne benyttes som radarlokalitet.

Forsvarsbegrunnelsen som utgjorde grunnlaget for tillatelsen, berodde på en feilaktig radarteknisk utredning. Dispensasjonsvedtaket er etter kommunedirektørens innstilling i saken ugyldig. Politisk behandling er utsatt. NOA følger saken for å eliminere / begrense veiens skadevirkninger.

Skoleprosjektet

NOAs ungdomsskoleprosjekt har med midler fra Sparebankstiftelsen DNB og Oslo kommune gjennom året kommet godt i gang med undervisningsopplegget og den praktiske utprøving av dette på ungdomsskoletrinnet. Arealplanproblematikk sto sentralt i 2023.

Utkast til ny arealplan for Oslo

Hovedstadens arealplan er et dokument som gir føringer med virkninger utover kommunens grenser. Forslaget som ble sendt ut på høring i juni med frist for uttalelser 22. desember har presentert viktige nye retningslinjer for arealforvaltning. Forslaget om etablering av økologiske korridorer i Marka for å binde sammen de gjenværende artsrike naturskogsområdene imøtekommer viktige synspunkter som NOA har arbeidet for gjennom flere år.

Vår arealplanuttalelse har engasjert lokallagene som blant annet har gitt viktige innspill til sikring av bynatur og nærskoger.

Nei til områdeplan for hyttebygging ved Mylla

Jevnaker kommune hadde i sin arealplan fra 2021 åpnet for ytterligere hyttebygging mellom Mylla og Helgehaugen, utenfor, men tett opp mot Markagrensen. Da oppstart av områdeplan ble varslet våren 2023 tok NOA og vårt lokallag i Jevnaker initiativ til en befarings.

I tett samarbeid med lokale krefter, beitelag, jeger- og fiskeforeningen samt øvrige friluftsansjoner oppnådde vi bred deltakelse under befaringsen som også omfattet kommunepolitikere. Formannskapet vedtok at kommunestyret skulle befare området i forkant av kommunestyremøtet.

Opprinnelig flertall ble snudd og videre planarbeid stanset! NOA gratulerer Jevnaker.

Oslofjorden og vassdragene

NOAs fokus på fjorden og våre vassdrag får nå økende oppmerksomhet. Aktiviteter og tiltak synliggjøres i Grevlingen nr. 3-2023 som har fjorden som hovedtema.

Drift og økonomi

Sekretariatet, medregnet prosjektmedarbeidere, teller nå 11 personer, med til sammen ca. 7 årsverk. Foreningens økonomi er god og gir en sikkerhet for arbeidet framover.

Regnskapet for 2023 viser et underskudd på kr 670 355, som hovedsakelig kan tilskrives saksomkostninger for søksmål rettet mot reguleringsspørsmålet for skogsbilveien i Sørmarka, Nordre Follo. NOAs likviditet er god. Bankinnskudd var ved utgangen av 2023 på kr 5 023 981, av dette utgjorde egenkapital kr 1 230 400 og prosjektavsetninger kr 2 885 126. Note 10 til regnskapet spesifiserer lønns- og honorarkostnadene i NOA. Det er styrets oppfatning at NOA og prosjektene drives effektivt og kostnadsbevisst.

Kontingentandelene fra NNV til NOA for 2023 utgjorde kr 1 121 775, en økning på ca. kr 27 000. Kontingenten er fastsatt i NNVs vedtekter, og NOAs andel av betalt kontingent beregnes ut fra medlemstall i ulike kategorier og hvor mange av medlemmene som er organisert i lokallag. Medlemstallet var 12 855 ved inngangen til februar 2024, en økning på om lag 1200 medlemmer fra 2022. Medlemstilstrømmingen har for en stor del kommet på nyåret 2024 i tilknytning til dommen i Fjordsøksmålet og NRKs fokus på tap av natur gjennom bl.a. serien Oppsynsmannen.

I 2023 har NOA fått kr 500 000 i driftsstøtte fra Oslo kommune og kr 171 000 fra Viken fylkeskommune. Støtten fra Oslo kommune ble sist endret i 2017.

Årsberetning og regnskap er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapets avslutning som endrer forutsetningene eller resultatet. Regnskapet er også for 2023 ført av Jørgen Huse. Både i foreningens styre og sekretariat er det tilstrebet full likestilling.

Styret takker alle de aktive i foreningen, lokallagene og arbeidsgruppene for god innsats gjennom året som har gått. Videre en stor takk til Sparebankstiftelsen DNB, Konsul Haldor Viriks legat, Miljødirektoratet, Oslo kommune og Viken fylkeskommune for god hjelp til gjennomføring av våre prosjekter. Takk også til alle som har bidratt i enkeltsaker, prosjekter, med dugnader, pengegaver og med praktisk hjelp til vår virksomhet. En spesiell takk til Jørgen Huse for utrettelig innsats med regnskapsføringen. Tusen takk!

Søndre Sandås, 27. februar 2024

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) v/styret og daglig leder

Nikolai Norman, Georg Reiss, Paulina Dudzinska, Sigmund Hågvar, Espen Ulvin

Sigmund Hågvar

Håkon Eide Gundersen

Håkon Eide Gundersen

Georg Reiss

Espen Ulvin

Nikolai Norman

P. N. Dudzinska